

OKUL YÖNETİCİLERİNİN İŞ STRESİNE YÖNELİK ALGI DÜZEYLERİ

(Kocaeli ve Batman İlleri Örneği)

Hasan Arslan^{*}, Aytaç Satıcı[†], Mahmut Kuru[‡], M. Zeki Göksu[§]

ABSTRACT

The purpose of this research is to describe and compare the perceptions of stress levels of principals in Batman and Kocaeli.

The descriptive study was conducted in the provinces of Kocaeli and Batman and surveys were applied to the principals in these cities. 'The Scale of Work Stress Assessment' were applied to the principals (215 surveys in Kocaeli and 123 surveys in Batman). The number of returned surveys has been 239 and data was analyzed by SPSS programme. Frequencies, standard deviation, alpha Cronbach coefficient and t-test were applied to data.

The findings show that the stress levels of principals in Kocaeli and Batman are generally similar. However, some meaningful differences of stress levels, in some extent, have been found between the principals of Kocaeli and Batman.

Key words: School administration, Stress and Principal

ÖZET

Bu araştırma ile Kocaeli ve Batman illerinde görevli okul yöneticilerinin iş stresi algı düzeylerini betimleyip karşılıklı değerlendirme yapmak amaçlanmaktadır.

Tarama türü olan bu araştırmanın çalışma evrenini, Kocaeli ve Batman illerindeki devlet okullarında görev yapan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırmada Kocaeli (215) ve Batman'dan (123) toplam 338 yöneticiye "iş stresi değerlendirme ölçeği" uygulanmıştır. Dağıtılan ve geri dönen ölçeklerin 239'u, SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler frekans, standart sapma, aritmetik ortalama ve Cronbach alpha katsayısı değerleri ile t testi sonuçları dikkate alınarak yorumlanmıştır.

Araştırma bulguları, Kocaeli ve Batman'da görevli okul yöneticilerinin iş stresi algıları arasında benzerlik olduğu sonucunu ortaya çıkarsa da ölçeğin bazı maddelerine göre yönetici algıları arasında anlamlı farklılıkların varlığını da ortaya çıkarmaktadır.

---

^{*} Yard. Doç. Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, arslan.phd@gmail.com

[†] Eğitim Yön. ve Den. Uzmanı, Kocaeli İl Milli Eğitim Müdürlüğü, aytac.stc@hotmail.com

[‡] Eğitim Yön. ve Den. Uzmanı, Kocaeli İl Milli Eğitim Müdürlüğü, akfrsoy@hotmail.com

[§] Eğitim Yön. ve Den. Uzmanı, Batman İl Milli Eğitim Müdürlüğü, mzekigoksu@hotmail.com

1. GİRİŞ

21. yüzyıla çok hızlı değişimlerle girildi, bu değişimler birçok sektörde olduğu gibi eğitim sektöründe de klasik yöntemleri devre dışı bıraktı. Bu kurumların yöneticilerinin çoğu yaşanan değişimlere aynı hızla yanıt vermekte yetersiz kaldılar. Tabi ki bu yetersizlik duygusu yöneticileri yoğun bir stresle karşı karşıya bıraktı.

Stres, kelime olarak gerginlik, gerilim, bunalım, baskı, şiddet, zorlama gibi anlamları içerir. Kavram olarak ise stres, bireyin çevresinden algıladığı tehditlere karşı verdiği bedensel ve ruhsal tepkidir (Nahavandi ve Malekzadeh, 1998). Stresin günümüzde çok kullanılan tanımını, Iwancevich, Gibson ve Donely geliştirmiş ve stresi, bireysel farklar ve psikolojik süreçler yoluyla gösterilen uyumsuz bir davranış; psikolojik ve/veya fiziksel baskılar yapan herhangi bir dış ve iç hareket, durum veya olayın organizmaya yansıyan sonucu olarak tanımlamışlardır (Artan, 1986:39).

Örgütsel davranış biliminin stres konusuna ilgi duymasının iki temel nedeni vardır: Birincisi stres, örgüt çalışanlarının iş verimliliği ve tatminiyle ilgili bir konudur. İkincisi ise örgütsel yaşam kalitesini artırmak için yönetimin vazgeçilmez bir sorumluluğu vardır. Stresteki bir miktar azalma, hem genel olarak bireyin sağlığını hem de bir örgüt işgücünün uzun ömürlülüğünü artırabilmektedir (Robbins, 1986; 382). Bir örgütte yaşanan stresin çok farklı nedenleri olabilir: İş yükünün artması, buna karşılık zamanın az oluşu, kurumdaki denetimin düşük niteliği, yetki yetersizliği, rollerin belirsiz olması, örgüt ve bireyin değerleri arasındaki uyumsuzluk, rollerin çatışması, çalışma koşulları, kurum kültürü, örgüt iklimi, insan ilişkileri vb. (Davis ve Newstrom, 1988;422) Ayrıca stres kaynakları örgütsel ve örgüt dışı olmak üzere de sınıflandırılmışlardır.

Stresin örgütleri bu denli etkilemesinden ötürü stresle başa çıkmak ve yaşam kalitesini artırmak amacıyla durumu ya da duruma verilen tepkileri

değiştirmek için stres yönetimi kavramı gündeme gelmiştir (Güçlü, 2001). Stresin, birey ile çevresi arasındaki ilişkiler sonucu ortaya çıktığı düşünülürse, stresin olumsuz etkilerini önlemek bir anlamda çevreyi kontrol etmek demektir. Stresin yönetilmesi denen bu olgu, çevredeki değışimlerin sürekli izlenerek bilinçli olarak denetlenmesini içermektedir (Özkalp, 1989; 161).

Stresin, yöneticiler üzerinde olumsuz etkileriyle ilgili birçok araştırma yapılmıştır. Stres, yöneticilerin sağlığını ve örgütleme başarısını, iş yapma ve karar verme durumunu olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Işıkhan, 2004). Barutçugil de (2002) mesleki memnuniyetin yüksek olduğu örgütlerde insan kaynağının mesleki doyumunun yüksek olduğunu, bireylerin işlerine daha fazla motive olduklarını ve performanslarının yüksek olduğunu tespit etmiştir. Kaya ve Kaya (2007) yaptıkları bir araştırmada yöneticilerin çok çalıştıklarını ve kendilerine ve ailelerine yeterince zaman ayıramadıklarını ve bu durumun da onlarda stres yarattıklarını tespit etmişlerdir.

2. AMAÇ

Bu araştırma ile Kocaeli ve Batman İllerinde görevli okul yöneticilerinin iş stresi algı düzeylerini betimleyip karşılıklı değerlendirme yapmak ve böylece yöneticilerde stres yaratan nedenlere vurgu yapmak amaçlanmaktadır. Araştırmada, bu amaca hizmet etmesi bakımından aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Kocaeli ve Batman İli devlet okullarında görevli okul yöneticilerinin iş stresine yönelik algıları ne düzeydedir?
2. Görev İli değışkenine göre okul yöneticilerinin iş stresi algıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

3. YÖNTEM

3.1. Araştırma Modeli

Kocaeli ve Batman İllerindeki devlet okullarında görevli okul yöneticilerinin görüşlerine dayalı olarak onların iş stresi algılarını olduğu gibi betimlemeye yönelik yapılan bu araştırma tarama (survey) türü bir araştırmadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini, Kocaeli ve Batman İllerindeki devlet okullarında görev yapan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem alma yöntemine başvurulmamıştır. Kocaeli İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından 2008-Şubat döneminde Kocaeli'nin “Merkez, Körfez, Derince ve Gebze İlçelerinde” düzenlenen “Okul Yönetimlerini Geliştirme Seminerine” ve Batman İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından 2008-Nisan döneminde Batman merkez okullarının yöneticileri ile yapılan toplantıya katılan tüm okul yöneticileri araştırmaya dâhil edilmiştir. Araştırmaya Kocaeli'den (215) ve Batman'dan (125) toplam 340 okul yöneticisi dâhil edilmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırmaya dâhil edilen okul yöneticilerinde iş stresi algılarını belirlemek amacıyla Gmelch ve Torelli (1994) tarafından geliştirilen, Arslan, Satıcı ve Kuru (2008) tarafından eğitim örgütlerine uyarlanan “iş stresi değerlendirme ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekte toplam 39 madde bulunmaktadır ve her bir maddede, 5'li ölçeklendirme kullanılmıştır. Bu ölçeklendirme, “Beni rahatsız etmez (1), Beni nadiren rahatsız eder (2), Beni ara sıra rahatsız eder (3), Beni sık sık rahatsız eder (4), Beni her zaman rahatsız eder (5)” seçeneklerinden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçeğin geçerlilik katsayısı (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling

Adequacy) KMO = 0.84 ve güvenilirlik katsayısı Cronbach Alpha = 0.90 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

İş stresi değerlendirme ölçeği, aşağıdaki tablo 1’de gösterilen gruba bizzat araştırmacılar tarafından uygulanmış ve toplanmıştır.

Tablo 1: İş stresi değerlendirme ölçeğinin uygulanmasına dair sayısal veriler

<i>İ</i>	<i>ğ</i>	<i>ı</i>	<i>ğ</i>
Kocaeli Okul Yöneticisi	215	158	152
Batman Okul Yöneticisi	123	91	87

Yukarıdaki tablo 1’de de görüldüğü üzere toplam 10 adet ölçek, gerek maddelerin bir bölümünün gerekse tamamının doldurulmamış olmasından dolayı değerlendirmeye alınmamıştır. Araştırma ile toplanan verilerin istatistiksel analizi, araştırmacılar tarafından SPSS programı kullanılarak yapılmıştır. Veriler, betimleyici frekans testi, geçerlilik ve güvenilirlik testi ile t testi sonuçları dikkate alınarak yorumlanmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Okul Yöneticilerinin İş Stresine Yönelik Algı Düzeyleri

Kocaeli ve Batman İllerinde görevli okul yöneticilerinin, iş stresi değerlendirme ölçeğinin maddelerine yönelik belirtmiş oldukları görüşlerin değerlendirilmesi her madde için belirtilen görüşlerin frekansları, ağırlıklı ortalamaları, standart sapmaları ve cronbach güvenilirlik alpha katsayıları dikkate alınarak yapılmıştır. Ancak madde sayısının fazlalığından ve çalışmanın sayfa sınırlılığından dolayı ağırlıklı ortalamaları en yüksek 10’ar madde üzerinden yorumlamaya gidilmiştir ve aşağıdaki tablolarda sunulmuştur:

Tablo 2: Kocaeli ili okul yöneticilerinin iş stresine yönelik algılarına ilişkin bulgular

MADDELER	N	Beni rahatsız etmez		Beni nadiren rahatsız eder		Beni ara sıra rahatsız eder		Beni sık sık rahatsız eder		Beni her zaman rahatsız eder		$\bar{x}$	ss	α
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
1. Sık sık telefon çağrılarında / aramalarından işimin yarıda kesilmesi ya da engellenmesi	152	19	12.5	27	17.8	49	32.2	35	23	22	14.5	3.09	1.22	,91
13. Mesleğimde ilerlemenin gerektiği gibi olmadığını düşünmek.	152	22	14.5	32	21.1	43	28.3	29	19.1	26	17.1	3.03	1.29	,91
37. Eğer deneme sınavı sonuçları düşük olursa okulun da başarısız sayılacağını bilmem.	152	26	17.1	29	19.1	37	24.3	35	23	25	16.4	3.03	1.33	,91
10. Okulun bütçe kaynaklarını hazırlama ve ayarlama çalışmaları.	152	35	23	23	15.1	36	23.7	30	19.7	28	18.4	2.95	1.42	,91
22. İşimle ilgili yüksek beklentilerin bana empoze edilmeye çalışılması.	152	32	21.1	32	21.1	42	27.6	24	15.8	22	14.5	2.82	1.33	,90

Yukarıdaki tablo 2’de de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 152 devlet okulu yöneticisinden 95’i (% 62,5) sık sık telefon çağrılarında/aramalarından dolayı işlerinin yarıda kesilmesi ya da engellenmesinin ($\bar{x}=3,09$;ss=1,22; $\alpha=,91$); 97’si (% 63,9) mesleğinde ilerlemenin gerektiği gibi olmadığını düşüncesinin ($\bar{x}=3,03$;ss=1,29; $\alpha=,91$); 92’si (% 60,5) eğer görevli olduğu okulun deneme sınavı sonuçları düşük olursa okulun da başarısız sayılacağı düşüncesinin ($\bar{x}=3,03$;ss=1,33; $\alpha=,91$); 94’ü (% 61,8) okulun bütçe kaynaklarını hazırlama ve ayarlama çalışmalarının ($\bar{x}=2,95$;ss=1,42; $\alpha=,91$); 106’sı (% 69,9) da işiyle ilgili yüksek beklentilerin kendilerine empoze edilmeye çalışılmasının ($\bar{x}=2,82$;ss=1,33; $\alpha=,90$) kendilerini ara sıra ve daha düşük düzeylerde rahatsız hissettirdiğini düşünmektedir.

Tablo 3: Kocaeli ili okul yöneticilerinin iş stresine yönelik algılarına ilişkin bulgular

MADELER	N	Beni rahatsız etmez		Beni nadiren rahatsız eder		Beni ara sıra rahatsız eder		Beni sık sık rahatsız eder		Beni her zaman rahatsız eder		$\bar{x}$	ss	α
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
33.İşimin kapsamının ve sorumluluklarının tam belirgin olmaması.	152	34	22.4	35	23	30	19.7	30	19.7	23	15.1	2.82	1.38	,91
20.İşimi yürütmek için tam anlamıyla nitelikli olmadığımı hissetmem.	152	30	19.7	45	29.6	35	23	21	13.8	21	13.8	2.72	1.18	,91
39.Diğer okullarla karşılaştırılmak ve bir yarış içinde olduğumu düşünmem.	152	41	27	31	20,4	33	21,7	29	19,1	18	11,8	2,68	1,36	,91
24.Tanıdığım insanlar hakkında onların hayatlarını etkileyen kararlar vermek (meslektaşlarım, öğrencilerim v.b.)	152	35	23	40	26,3	38	25	20	13,2	19	12,5	2,66	1,31	,91
29. Daha iyi bir iş performansı için olandan daha fazla bir baskı hissetmem.	152	35	23	42	27,6	37	24,3	25	16,4	13	8,6	2,6	1,25	,91

Yukarıdaki tablo 3’te de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 152 devlet okulu yöneticisinden 99’u (% 65,1) işinin kapsam ve sorumluluklarının tam belirgin olmamasının ($\bar{x}=2,82;ss=1,38;\alpha =,91$); 110’u (% 72,3) işlerin yürümesi için tam anlamıyla nitelikli olunamadığı hissini ($\bar{x}=2,72;ss=1,18;\alpha =,91$); 105’i (% 69,1) diğer okullarla karşılaştırılmak ve bir yarış içinde olma düşüncesinin ($\bar{x}=2,68;ss=1,36;\alpha =,91$); 113’ü (% 74,3) tanıdığı insanlar hakkında onların hayatlarını etkileyen kararlar vermenin (meslektaşlarım, öğrencilerim v.b.) ($\bar{x}=2,66;ss=1,31;\alpha =,91$); 114’ü (% 74,9) de daha iyi bir iş performansı için olandan daha fazla bir baskı hissetmenin ($\bar{x}=2,60;ss=1,25;\alpha =,91$) kendilerini ara sıra ve daha düşük düzeylerde rahatsız hissettirdiğini düşünmektedir.

Tablo 4: Batman ili okul yöneticilerinin iş stresine yönelik algılarına ilişkin bulgular

MADELER	N	Beni rahatsız etmez		Beni nadiren rahatsız eder		Beni ara sıra rahatsız eder		Beni sık sık rahatsız eder		Beni her zaman rahatsız eder		$\bar{x}$	ss	α
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
37. Eğer deneme sınavı sonuçları düşük olursa okulun da başarısız sayılacağını bilmem.	87	11	12,6	15	17,2	24	27,6	16	18,4	21	24,1	3,24	1,34	,90
13. Mesleğimde ilerlemenin gerektiği gibi olmadığını düşünmek	87	19	21,8	19	21,8	13	14,9	8	9,2	28	32,2	3,08	1,58	,90
14. Personelin benim hedeflerimi ve beklentilerimi anlamadığını düşünmek.	87	12	13,8	22	25,3	23	26,4	12	13,8	18	20,7	3,02	1,34	,89
26. Çok az otorite sahibi olduğumu hissetmem	87	17	19,5	19	21,8	18	20,7	13	14,9	20	23	3,00	1,45	,90
28. Amirlerimin benden yeteri kadar beklenti içinde olmadıklarını düşünmem.	87	22	25,3	17	19,5	17	19,5	8	9,2	23	26,4	2,92	1,54	,90

Yukarıdaki tablo 4'te de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 87 devlet okulu yöneticisinden 50'si (% 57,4) deneme sınavı sonuçlarının düşük olması durumunda okulun da başarısız sayılacağı düşüncesinin ($\bar{x}=3,24;ss=1,34; \alpha =,90$); 51'i (% 58,5) mesleğinde ilerlemenin gerektiği gibi olmadığını düşüncesinin ($\bar{x}=3,08;ss=1,58; \alpha =,90$); 57'si (% 65,5) personelin kendi hedeflerini ve beklentilerini anlamadığını durumların ($\bar{x}=3,02;ss=1,34; \alpha =,89$); 54'ü (% 62) çok az otorite sahibi olduğu hissini ($\bar{x}=3,00;ss=1,45; \alpha =,90$); 56'sı (% 64,3) da amirlerin yeteri kadar beklenti içinde olmadıkları düşüncesinin ($\bar{x}=2,92;ss=1,54; \alpha =,90$) kendilerini ara sıra ve daha düşük düzeylerde rahatsız hissettirdiğini düşünmektedir.

Tablo 5: Batman ili okul yöneticilerinin iş stresine yönelik algılarına ilişkin bulgular

MADELER	N	Beni rahatsız etmez		Beni nadiren rahatsız eder		Beni ara sıra rahatsız eder		Beni sık sık rahatsız eder		Beni her zaman rahatsız eder		$\bar{x}$	ss	α
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%			
21. İşimi tam anlamıyla yürütmek için gerekli bilgiye ulaşamadığım farkında olmak	87	16	18,4	22	25,3	23	26,4	7	8	19	21,8	2,90	1,40	,90
38. Üst yönetimin beni deneme sınavı sonuçlarıyla sorumlu tutacağını bilmem.	87	25	28,7	16	18,4	15	17,2	8	9,2	23	26,4	2,86	1,58	,90
33. İşimin kapsamının ve sorumluluklarının tam belirgin olmaması	87	22	25,3	11	12,6	31	35,6	10	11,5	13	14,9	2,78	1,35	,90
18. Üst yöneticilerimin beni olumsuz etkileyecek olan ani karar ve hareketlerini önlemeye çalışmak	87	21	24,1	19	21,8	22	25,3	9	10,3	16	18,4	2,77	1,41	,90
1. Sık sık telefon çağrılarından / aramalarından işimin yarıda kesilmesi ya da engellenmesi	87	13	14,9	23	26,4	33	37,9	7	8	11	12,6	2,77	1,19	,90

Yukarıdaki tablo 5’te de görüldüğü üzere araştırmaya katılan 87 devlet okulu yöneticisinden 61’i (% 70,1) işini tam anlamıyla yürütmek için gerekli bilgiye ulaşamadığı düşüncesinin ($\bar{x}=2,90;ss=1,40;\alpha=,90$); 56’sı (% 64,3) üst yönetimin deneme sınavı sonuçlarıyla kendilerini sorumlu tutacağı düşüncesinin ($\bar{x}=2,86;ss=1,58;\alpha=,90$); 64’ü (% 73,5) işinin kapsam ve sorumluluklarının tam belirgin olmamasının ($\bar{x}=2,78;ss=1,35;\alpha=,90$); 62’si (% 71,2) üst yöneticilerimin kendilerini olumsuz etkileyecek olan ani karar ve hareketlerini önlemeye çalışmanın ($\bar{x}=2,77;ss=1,41;\alpha=,90$); 69’u (% 79,2) da sık sık telefon çağrılarında/aramalarından işinin yarıda kesilmesi ya da engellenmesinin ($\bar{x}=2,77;ss=1,19;\alpha=,90$) kendilerini ara sıra ve daha düşük düzeylerde rahatsız hissettirdiğini düşünmektedir.

4.2. Görev İli Değişkenine Göre Okul Yöneticilerinin İş Stresi Algıları Arasındaki Anlamlı Farklılıklar

Bu bölümde araştırmaya katılan devlet okulu yöneticilerinin görev ili değişkenine göre iş stresi algıları arasındaki anlamlı farklılıklarını belirlemek amacıyla yapılan t testi sonuçlarına değinilmiştir.

Tablo 6: Görev ili değişkenine göre yapılan t-testi bulguları

Maddeler	Cinsiyet	N=239		Ss	t	p
5. Kanunları, yönetmelikleri ve politikaları uygulama çabalarını	Kocaeli	152	2,32	1,170	3,970	,000
	Batman	87	1,71	1,056		
7. Raporları ve diğer dokümantasyonları zamanında tamamlamaya çalışmak.	Kocaeli	152	2,28	1,204	3,527	,001
	Batman	87	1,74	1,062		
8. Birçok insanın görevlerini denetlemek ve düzenlemek	Kocaeli	152	2,24	1,178	3,820	,000
	Batman	87	1,68	,909		
10. Okulun bütçe kaynaklarını hazırlama ve ayarlama çalışmaları	Kocaeli	152	2,95	1,420	4,446	,000
	Batman	87	2,13	1,319		
34. Öğrencilerin deneme sınavlarından (Seviye tespit sınavı) aldığı sonuçları geliştirmek zorunda hissetmem	Kocaeli	152	2,47	1,322	3,157	,002
	Batman	87	1,91	1,309		

* p<,01

Yukarıdaki tablo 6’da görüldüğü üzere “kanun, yönetmelik ve politikaları uygulama çabalarını”, “raporları ve diğer dokümantasyonları zamanında tamamlamaya çalışmak” ve “birçok insanın görevlerini denetlemek ve düzenlemek”, “okulun bütçe kaynaklarını hazırlama ve ayarlama çalışmaları”, “öğrencilerin deneme sınavlarından aldığı sonuçları geliştirmek zorunda hissetmem” maddelerinin algılanmasında, görev ili değişkenine göre oluşan gruplar arasında p<,01 düzeyinde ve pozitif yönde anlamlı farklılıklar belirlenmiştir. Bulgulara göre adı geçen maddelerin gerçekleşmesinde, Kocaeli grubu yöneticilerinin Batman Grubu yöneticilerine göre daha fazla strese girdiklerini göstermektedir.

5. SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Araştırma bulguları, Kocaeli İlinde görevli okul yöneticilerinin sık sık telefon çağrılarında/aramalarından dolayı işlerinin yarıda kesilmesi ya da engellenmesinin; mesleğinde ilerlemenin gerektiği gibi olmadığı düşüncesinin; eğer görevli olduğu okulun deneme sınavı sonuçları düşük olursa okulun da başarısız sayılacağı düşüncesinin; okulun bütçe kaynaklarını hazırlama ve ayarlama çalışmalarının ve işiyle ilgili yüksek beklentilerin kendilerine empoze edilmeye çalışılmasının kendilerini ara sıra ve daha düşük düzeylerde rahatsız hissettirdiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Araştırma bulguları, Batman İlinde görevli okul yöneticilerinin deneme sınavı sonuçlarının düşük olması durumunda okulun da başarısız sayılacağı düşüncesinin; mesleğinde ilerlemenin gerektiği gibi olmadığı düşüncesinin; personelin kendi hedeflerini ve beklentilerini anlamadığını durumların; çok az otorite sahibi olduğu hissini; amirlerin yeteri kadar beklenti içinde olmadıkları düşüncesinin kendilerini ara sıra ve daha düşük düzeylerde rahatsız hissettirdiği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Ayrıca araştırma bulguları, araştırmaya katılan devlet okulu yöneticilerinin algılarına göre oluşan gruplar arasında “kanun, yönetmelik ve politikaları uygulama çabaları”, “raporları ve diğer dokümantasyonları zamanında tamamlamaya çalışmak” ve “birçok insanın görevlerini denetlemek ve düzenlemek”, “okulun bütçe kaynaklarını hazırlama ve ayarlama çalışmaları”, “öğrencilerin deneme sınavlarından aldığı sonuçları geliştirmek zorunda hissetmem” maddelerinin algılanmasında, görev ili değişkenine göre $p < .01$ düzeyinde ve pozitif yönde anlamlı farklılıklar var olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

KAYNAKÇA

- Artan, İ. (1986). *İstanbul: Basisen Kültür ve Eğitim Yayınları*, İstanbul: Kariyer Yay., 83-84.
- Barutçugil, İ. (2002). *İstanbul: Kariyer Yay.*, 83-84.
- Davis, K. ve Newstrom, J.W. (1988). *İstanbul: Kariyer Yay.*, 83-84.
- Güçlü, N. (2001). Stres yönetimi. *İstanbul: Kariyer Yay.*, 21 (1), 91-109.
- Işıkhan V. (2004). *Ankara: Sandal Yayınları*, 47-48, 62-63, 76-84, 145.

Kaya A. ve Kaya Y. (2007). Küçük ve orta boy işletme yöneticilerinin stres kaynaklarını tespit etmeye yönelik kayseri ilinde bir araştırma.

Say:23, 41-62

Nahavandi A. ve Malekzadeh A. R. (1998).

New Jersey:

Prentice -Hall, 534-536.

zkalp E. (1989). Örgütlerde stres. Eskişehir:

Üç

. Cilt: 7

Robbins, S.P. (1986).

. Third Edition. New Jersey:

Prentice Hall,